

26.9.2017

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

Viite Lausuntopyyntö VM 135:00/2016, VM/2245/00.01.00.01/2016

Asia Lausuntopyyntö Ensisijaisesti sähköisesti tarjottavien palvelujen tiekartta -työryhmän lainmuutostarpeiden arviointia koskevasta työryhmäraportista

Näkövammaisten liitto ry kiittää valtionvarainministeriötä mahdollisuudesta saada lausua Ensisijaisesti sähköisesti tarjottavien palvelujen tiekartta -työryhmän lainmuutostarpeiden arviointia koskevasta työryhmäraportista.

Työryhmäraportti on hyvin laadittu lainmuutostarpeiden arviointiesitys siirryttäessä enenevässä määrin kohti sähköistä asiointia. Raportissa on seikkaperäisesti kuvattu lainsäädännön ja käytännön nykytila, sähköinen asiointi suhteessa perusoikeuksiin ja hyvään hallintoon sekä kehitys muissa pohjoismaissa (Norja, Ruotsi, Tanska).

Näkövammaisten liitto kannattaa sähköisen asioinnin edistämistä, mutta samalla on huolehdittava siitä, että turvataan myös niiden kansalaisten oikeudet, jotka eivät voi käyttää viranomaisten tarjoamia sähköisiä palveluja. Arviomme mukaan n. 30 - 40 % maamme 60 000 näkövammaisesta käyttää tietoteknisiä apuvälineitä. Kyseisten apuvälineiden käyttö ei välttämättä takaa sitä, että henkilö voisi varmuudella käyttää sähköistä asiointia ensisijaisena palvelumuotona.

Sähköisen asionnin edistäminen on paljon monitahoisempi asia kuin säätäminen se ensisijaiseksi palvelumuodoksi. Jos viranomaisten toimintaa koskeva lainsäädäntö ei mahdollista saati ohjaa viranomaisia yhtenäisiin ja selkeisiin toimintatapoihin, ei niihin voida ohjata hallinnon asiakkaitakaan.

Näkövammaisten liitto kannattaa henkilökohtaiseen suostumukseen perustuvaa mallia (opt in) kansalaisten ohjaamiseksi viranomaisten sähköisten palveluiden käyttöön. Tällä mallilla ei välttämättä saavuteta heti suurta kattavuutta, mutta se turvaa parhaiten niiden oikeudet, jotka kokevat sähköiseen asiointiin siirtymisessä epävarmuutta. Näin vältetään myös hankalien poikkeusperusteiden säätämiseltä ja niiden rekisteröinniltä ja rekisterin hallinnalta.

Mallin käyttö edellyttää myös viranomaisilta panostamista palveluiden houkuttelevuuteen. Viranomaisten on huolehdittava myös aktiivisesta palvelujen markkinoinnista ja ohjauksesta palvelujen käytössä. Jos kansalaisjärjestöt halutaan mukaan edistämään palveluiden käytön

26.9.2017

lisäämistä, tulee viranomaisten huolehtia siitä, että niiden sähköisistä palveluista on saatavilla ns. demoympäristöt palveluiden käytön turvallisesti harjoittelemiseksi.

Lopuksi haluamme korostaa sitä, että viranomaisten tuottamien sähköisten palveluiden tulee olla saavutettavia ja niitä on voitava käyttää näkövammaisten tietoteknisin apuvälinein. Palvelun saavutettavuuden on katettava paitsi palvelun käyttö, myös tunnistautuminen palveluun ja mahdollinen sähköinen allekirjoittaminen. Viranomaisten on myös huolehdittava, että sähköisen asioinnin kautta välitettävien asiakirjojen tulee olla saavutettavia ja luettavissa näkövammaisten tietoteknisin apuvälinein. Viranomaisten on noudatettava saavutettavuusdirektiivin määräyksiä sähköisiä palveluja kehittäessään.

Lisätietoja

järjestöpäällikkö Markku Möttönen, p. 050 596 5021,
markku.mottonen@nkl.fi

Näkövammaisten liitto ry

Jukka Tahvanainen
toimitusjohtaja

Sari Kokko
järjestöjohtaja